

طرح دوره «روش ها و فنون تدریس»

مشخصات کلی درس

عنوان درس	روش ها و فنون تدریس	شماره درس	۹۸۰۵۷۳
تعداد واحد	۰/۵ (نظری)، ۱ (عملی)، ۴۳ ساعت	نوع واحد	جبرانی
نیمسال تحصیلی	نیمسال دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴	پیش نیاز	ندارد
زمان ارائه	چهارشنبه ها ۱۰ تا ۱۲	شیوه ارائه	کلاس ۲۰۱
گروه آموزشی	گروه آموزش پزشکی	مسئول و مدرس دوره	دکتر سپیده جمشیدیان
فراگیران	دکتری آموزش پزشکی- ترم یک	نماینده فراگیران	
زمان دسترسی به مسئول دوره	هر روز	نحوه دسترسی به مسئول دوره	تلفن دفتر کار و همراه، ایمیل، فضای مجازی
تلفن دفتر کار	۰۳۱۳۷۹۲۳۳۵۵	ایمیل	Sepideh_jamshidian@yahoo.com

هدف ها، ارزشیابی و مسئولیت های فراگیران

شرح دوره:

بر اساس برنامه درسی دوره دکتری تخصصی آموزش پزشکی، از دانش آموختگان این رشته انتظار می رود قادر به طراحی و اجرای دوره های درسی مختلف باشند. معلمان اثربخش، علاوه بر تخصص و تسلط در موضوع مورد آموزش، لازم است بر اصول یاددهی-یادگیری نیز مسلط بوده و قادر باشند با مراجعه به روانشناسی یادگیری از نظریه های یادگیری برای بهبود فعالیت های آموزشی خود استفاده کنند. بدین منظور، روش ها و فنون تدریس یکی از اساسی ترین و پایه ای ترین موضوعاتی است که انتظار می رود دانش آموختگان در آن به سطوح بالایی از توانمندی دست پیدا کنند. همچنین، دانش آموختگان و دانشجویان دوره دکتری، به طور مکرر در موقعیت تدریس یا ارائه مطالب قرار می گیرند. در طول دوره تحصیلی دکتری آموزش پزشکی سه درس به این موضوعات اختصاص داده شده که در طی سه نیمسال ارائه می شوند و شامل درس های «روش ها و فنون تدریس»، «روانشناسی یادگیری و آموزش» و «روش های پیشرفته تدریس در علوم پزشکی» می باشند. در دوره درسی حاضر «روش ها و فنون تدریس»، دانشجویان با مفاهیم پایه یاددهی یادگیری، نظریه های یادگیری و اصول اولیه تدریس آشنا می شوند و یاد می گیرند که جعبه ابزار یک معلم توانمند، باید طیف وسیعی از ابزارها را شامل شود تا بتواند در هر موقعیت، مناسب ترین ابزار برای آن را انتخاب و مورد استفاده قرار دهد. در این دوره، دانشجویان به کارگیری آموخته های نظری را به صورت عملی تمرین خواهند نمود.

هدف های کلی دوره:

حوزه شناختی:

- آشنایی با مفاهیم پایه ای یاددهی-یادگیری و کاربرد آن در آموزش علوم پزشکی

حوزه عاطفی:

- علاقه مند شدن به استفاده از اصول علمی یاددهی-یادگیری در آموزش علوم پزشکی

هدف های اختصاصی دوره:

حوزه شناختی:

از دانشجویان انتظار می رود در پایان دوره قادر باشند:

- مفاهیم پایه یاددهی- یادگیری را تعریف و تشریح کنند.
- اصول اساسی هر یک از نظریه های یادگیری رشد شناختی، رفتارگرایی، شناختی، خبرپردازی و سازنده گرایی را شرح دهند.
- موقعیت های واقعی زندگی و آموزش را از دیدگاه نظریه های یادگیری تحلیل کنند.
- کاربرد هریک از نظریه های یادگیری را در آموزش پزشکی توضیح دهند.
- الگوی عمومی تدریس را شرح دهند.
- دسته بندی انواع روش های تدریس را توضیح دهند.
- مبانی و مراحل اجرای روش تدریس سخنرانی را شرح دهند.
- مبانی و مراحل اجرای روش تدریس پرسش و پاسخ را توضیح دهند.
- اصول تهیه اسلایدهای آموزشی را شرح دهند.
- اجزای طرح دوره و طرح درس را توضیح دهند.
- یک موضوع آموزشی را برای همکلاسان خود با روش تدریس سخنرانی تدریس کنند.
- برای جلسه تدریس خود، طرح درس بنویسند.
- طبق اصول آموخته شده، اسلایدهای آموزشی مناسب تهیه کنند.

حوزه عاطفی:

از دانشجویان انتظار می رود پس از شرکت در این دوره آموزشی:

- به جستجو کردن در زمینه روش های یاددهی-یادگیری، به ویژه در حوزه آموزش علوم پزشکی علاقه مند شوند.
- نسبت به موضوعات مرتبط با روش ها و فنون یاددهی- یادگیری توجه نشان دهند.
- به تدریس استادان خود از دیدگاه نظریه های یادگیری توجه کنند.
- موارد آموخته شده را در تدریس های کلاسی خود به کار برند.
- به دنبال فرصت هایی برای تدریس و دریافت بازخورد برای اصلاح تدریس خود باشند.

هدف های کاربردی دوره:

کسب توانمندی لازم توسط دانشجوی دکتری برای آماده شدن جهت مشارکت در تدریس به عنوان TA، ارائه مطلب یا تدریس در درس های مختلف دوره دکتری، آماده شدن برای همکاری در تدریس در کارگاه های آموزشی

ارزشیابی فراگیران:

نمره نهایی این درس برای هر فراگیر بر مبنای موارد زیر مشخص می گردد:

- شرکت فعالانه و با آمادگی در جلسات کلاس (۱۵٪)
- آزمون کتبی میان ترم و پایان دوره (۶۰٪)
- فعالیت های مرتبط با تدریس در کلاس (جستجوی مطالب، تهیه اسلایدها، سازمان دهی مطالب و تدریس) (۲۵٪)

مسئولیت های فراگیر:

- حضور به موقع و با آمادگی کامل در جلسات کلاس
- مطالعه عمیق و دقیق مطالب از روی منبع اصلی پیش از هر جلسه
- پیدا کردن مصداق های مرتبط با هر نظریه در محیط کار و زندگی
- مشارکت در بحث ها و پرسش و پاسخ
- در صورت عدم امکان حضور در کلاس، اطلاع دادن به مسئول درس پیش از کلاس
- آماده شدن برای تدریس در کلاس از ابتدای ترم (جستجوی یک نظریه یادگیری که جزو موضوعات دوره نیست، برای تدریس و اطلاع به مدرس، تنظیم طرح درس جلسه تدریس، آماده سازی اسلایدها)

روش های یاددهی - یادگیری:

- پرسش و پاسخ و بحث در کلاس
- ارائه مطلب توسط مدرس با مشارکت دانشجویان
- ارائه توسط دانشجویان در کلاس
- انجام تکالیف خواسته شده
- مشاهده اسلایدهای صداگذاری شده مدرس توسط دانشجویان

منابع دوره:

منبع اصلی:

- سیف، علی اکبر. روان شناسی پرورشی نوین. ویرایش هفتم. ۱۳۹۱؛ تهران، نشر دوران (منبع اصلی)

سایر منابع:

- Dent JA, Harden RM. **A Practical Guide for MEDICAL TEACHERS**. Elsevier. ۲۰۲۳
- Amin Z, Hoon EngKh. **Basics in medical education**. World Scientific Publishing Company. ۲۰۰۹.
- Heppner F. **Teaching the Large College Class. A guide book for instructors with multitudes**. USA. John Wiley & Sons. ۲۰۰۷.
- Clark CCH. **Classroom skills for nurse educators**. Jones and Bartlett. ۲۰۰۸.
- LowenstineAJ, Bradsham M.L Fuszards. **Innovative teaching strategies in nursing**. An aspen pub. Maryland; ۲۰۰۱.
- Lowenstein A, Foord-May L, Roomano JC. **Teaching Strategies for Health Education and Health Promotion**. USA Jones & Bartlett Publication. ۲۰۰۹.
- Petty G. **Teaching Today**. ۳rd edition. United Kingdom. Nelson Thornes. ۲۰۰۴.
- DhandH. **Techniques of teaching**. India. Ashish Publishing House. ۲۰۰۴.

- مجموعه مقالات AMEE guide (این مقالات در مجله Medical Teacher چاپ می شوند).

موضوعات مهم گنجانده نشده:

برخی موضوعات مهم در زمینه روانشناسی پرورشی و همچنین روش ها و فنون تدریس هستند که احتمال دارد طی سه دوره درسی ذکر شده در بالا، فرصت آموزش مستقیم آنها مرتبط نباشد؛ اما در هر حال، از یک دانش آموخته دکتری آموزش پزشکی انتظار می رود با این موضوعات آشنا باشند. بنابراین، دقت کنید که در طول دوره تحصیلی خود حتما این موضوعات را مورد مطالعه قرار دهید:

- نظریه های یادگیری جدیدتر
- نظریه های انگیزش در یادگیری
- موضوعات مرتبط با هوش
- موضوعات مرتبط با تفکر شامل مفاهیم تفکر، مهارت های پایه تفکر، حل مساله، تفکر نقادانه و تفکر خلاق
- راهبردهای شناختی و فراشناختی در یادگیری و مطالعه
- مدیریت کلاس درس
- ویژگی های نسلی دانشجویان
- انواع متعدد روش ها و فنون تدریس (که تعدادشان بسیار زیاد است و در طول دوره آموزشی تعدادی از آنها پوشش داده می شود)

جدول زمان بندی جلسات

شماره جلسه	موضوع جلسه	تاریخ
۱	معارفه و معرفی دوره مفاهیم اساسی یاددهی - یادگیری و روانشناسی یادگیری	۱۴۰۳/۱۲/۱
۲	نظریه رشد شناختی پیاژه	۱۴۰۳/۱۲/۸
۳	نظریه رشد شناختی ویگوتسکی	۱۴۰۳/۱۲/۱۵
۴	نظریه های رفتارگرایی (پاولف)	۱۴۰۴/۱/۲۰
۵	نظریه های رفتارگرایی (ثرندایک و اسکینر)	۱۴۰۴/۱/۲۷
۶	نظریه های شناختی (گستالت)	۱۴۰۴/۲/۱۰
۷	نظریه های شناختی (آزوبل)	۱۴۰۴/۲/۱۷
۸	نظریه های شناختی (بندورا)	۱۴۰۴/۲/۲۴
۹	نظریه های شناختی خبرپردازی	محتوای مجازی
۱۰	نظریه های سازنده گرایی	۱۴۰۴/۲/۳۱
۱۱	آزمون میان ترم	جلسه جبرانی
۱۲	الگوی عمومی تدریس، طراحی دوره درسی و طراحی درس	۱۴۰۴/۳/۷
۱۳	روش تدریس سخنرانی	۱۴۰۴/۳/۲۱
۱۴	اصول تهیه اسلاید های آموزشی	محتوای مجازی
۱۵	روش تدریس پرسش و پاسخ	محتوای مجازی
۱۶	تدریس دو دانشجو	۱۴۰۴/۳/۲۸
۱۷	تدریس دو دانشجو	۱۴۰۴/۴/۴
۱۸	آزمون پایان ترم	